

TERUGKEER

DOOR JILLES LIMBURG

TOEN MARIE VAN DER HULST TWINTIG jaar was, had zij als dochter van een klein dorpsfabrikant een eenvoudig leven geleid. Zij had na de lagere school een kleine kostschool bezocht en was met haar zeventiende jaar als volleerd naar huis teruggekeerd.

Haar tijd verdeelde ze tusschen pianospel en hulp in de huishouding, en verder was zij de trouwe medewerkster van den predikant geworden, vertelde op de Zondagsschool en leidde een naaikrans voor uitdeeling aan de armen.

Uit de bibliotheek, waar alle slechte boeken geweerd werden, las ze verhalen, waarin verteld werd over vrouwen, die haar leven in dienst der liefde als verpleegster of zendelingsvrouw, of nog heerlijker als predikantsvrouw mochten besteden.

Zij had gelezen van meisjes, die haar liefde begraven hadden, omdat de man, die haar als levensgezellin verkoos, God niet diende.

Zulke verhalen las zij voor op de krans.

Maar toen een bankierszoon, die toevallig met zijn vader hen eens een bezoek bracht, het ranke figuurtje achter de piano na dien niet meer vergeten kon, en de kennismaking door eenige bezoeken liet volgen en kort daarop haar ten huwelijk vroeg, had de schittering van het nieuwe leven haar geheel bevangen en was zij zonder strijd over de bezwaren heengestapt.

Haar aanstaande man, hoewel niet godsdienstig, stond er geheel niet vijandig tegenover.

Zijn ouders waren erg lief voor haar en de kerkelijke plechtigheid in het dorp had hen zeer gesticht.

De dominee, die ook ter bruiloft was genoodigd, had prachtig geprekeerd over: „De meeste is de liefde.”

Het was ook wonderlijk, dat die Arnold, over wien ze om zijn luchthartigheid zooveel zorg hadden gehad, zulk een zacht meisje tot vrouw had gekozen.

Toch was de kerkelijke huwelijksinzegening praktisch het einde geweest van het godsdienstig leven van Maria van der Hulst. Als jonge mevrouw Grevink bezocht zij de kerk alleen nog, wanneer zij bij haar ouders logeerde.

In de stad ging zij verloren in de beslommingen van het moderne, rijke leven.

Zij bezocht concerten en tooneelvoorstellingen, die haar een ongekend genot verschaften.

Zij deed buitenlandsche reizen en zoo meer.

In haar huis gaf zij soiree's, die door vooraanstaande musici en kunstenaars werden bezocht.

En haar jeugd kwam haar hoe langer hoe meer voor als een armelijk, dood bestaan.

Boven alles was zij de vrouw van hem, die haar dit leven van louter zonneshijn gebracht had.

En te midden van die groote wereld, waarin zooveel huwelijksleed geleden werd, bloeide hun gezin in werkelijkheid door de liefde.

Vier kinderen verhoogden het huiselijk geluk van den grooten zakenman en velen, die hem intiem kenden, be-rijdden hem om dat geluk.

Zoo verliepen er twintig jaren van hun huwelijk.

De oorlog en na-oorlogstijd had groote welvaart gebracht, maar mevrouw Grevink had gezien, dat met

de welvaart iets gekomen was in de kringen, waarin ze verkeerde, dat hen langzaam te gronde richtte.

Met de haar eigen tact had zij zich van den omgang met verschillende families los gemaakt.

Voor haar kinderen zocht zij goede vrienden en vriendinnen en trachtte hen eenvoudig op te voeden.

In die richting probeerde ze haar man te stuwen, niet meedoen aan de dwaze verwennerij van ouders, die hun jongen op zeventienjarigen leeftijd een auto geven en meer dergelijke dingen. Ja, ze voelde zich soms beangst om al die menschen, die door hun weeldezucht te gronde werden gericht.

In de jaren van haar huwelijk was er iets veranderd in die wereld, waarin zij verkeerde.

De oude degelijkheid had plaats gemaakt voor een loszinnigheid, die haar tegenstond.

Helder en duidelijk zag zij de gevaren, die haar en haar gezin omringden.

En wanneer zij hoorde van dure bontjassen en paarcolliers van dertig- en veertigduizend gulden, van vier of vijf auto's, vroeg ze haar man: „Zal dat stand houden?”

Deze had met zijn heldere zakenkennis geantwoord: „Nee, nooit.”

Aan den tijd, die zou komen, dacht mevrouw Grevink dikwijls, als ze het leven om haar heen gadesloeg.

En die tijd kwam.

Op ontstellende wijze bewees de groote wereld haar innerlijke zwakheid.

Geen dag ging er meer voorbij, of haar man vermeldde den ondergang van die of die, de fraude van deze, de zelfmoord van weer een ander.

Vooraf dit laatste greep haar aan.

Telkens, wanneer ze in de courant een annonce van een plotseling sterfgeval las, dacht zij dáaraan, wel wetende, dat het veelal een slachtoffer was van de wan- hoop, die de crisis in vele levens bracht.

In die dagen kwam dikwijls haar eigen jeugd haar voor den geest en het leek haar niet meer zoo armelijk en doodsch als vroeger.

Ja, zij erkende, dat juist die jeugd, doorgebracht in een bestendige vreeze voor God en arbeid voor anderen, haar voor een loszinnig leven behoed had, waaraan anderen ten offer vielen.

Dagelijks om haar heen zag zij nu de waarheid, haar in haar jeugd geleerd: zonder God in de wereld.

Maar deze opdringende waarheid bracht haar geen vreugde.

Om die schittering der wereld had ze afstand gedaan van iets, dat ze nu zag als een onmisbaar goed.

Doch niet alleen voor zichzelf had zij gekozen, ook voor haar kinderen.

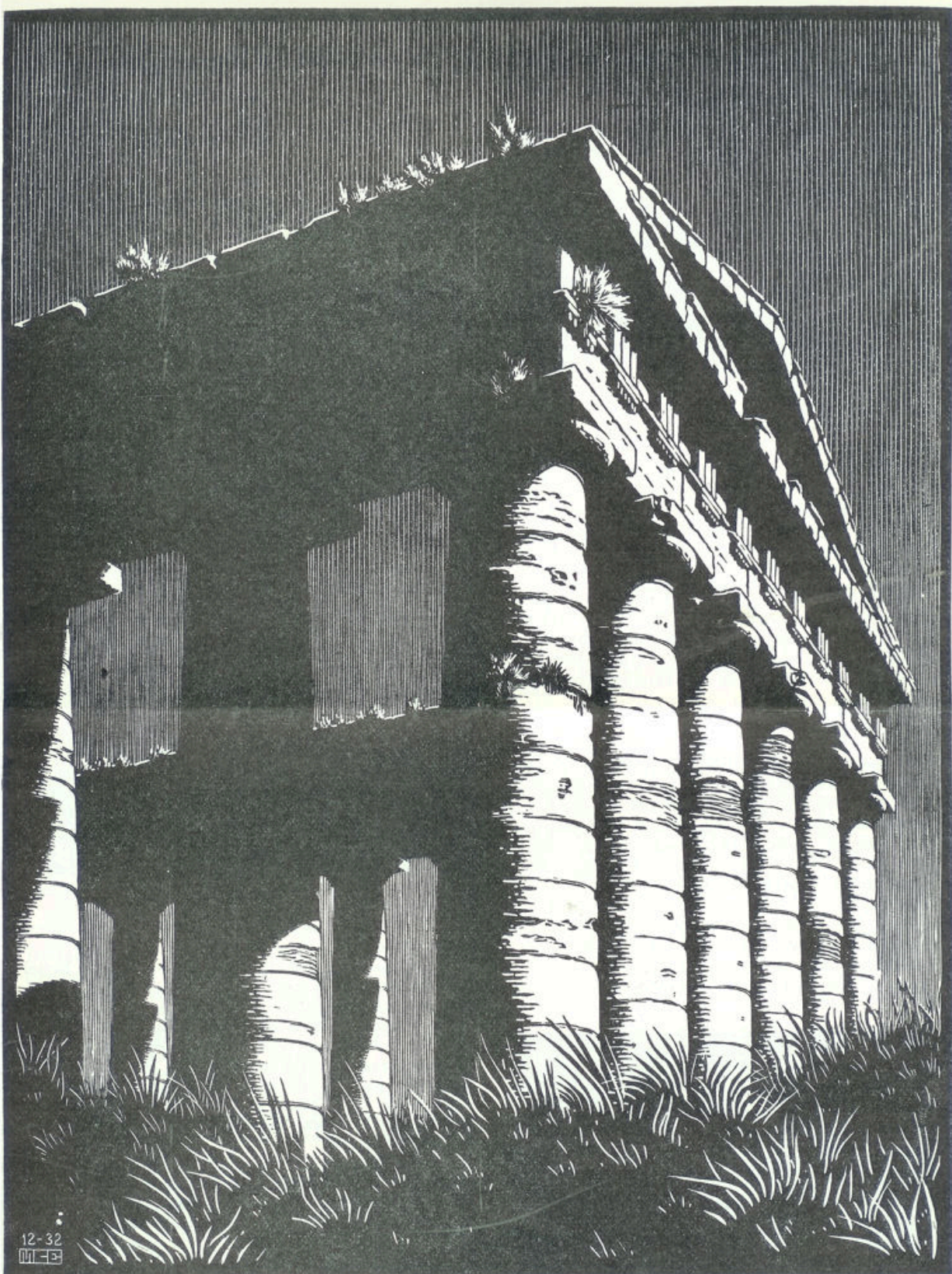
Zij onthield haar kinderen dátgene, wat ze zélf ge- noten had en dat, hoe verwaarloosd en vergeten, haar tot steun was geweest.

Hier was schuld. Schuld tegenover haar kinderen, schuld tegenover God.

Ze kreeg angst om het lot van haar kinderen; die zouden dien steun missen in de wreede wereld.

Nee, het was geen plotselinge bekeering, geen schokkende gebeurtenis, maar een steeds doordringender

Naar een houtsnede van M. C. Escher

GRIEKSCHE TEMPEL VAN SEGESTE OP SICILIE

bewustzijn van haar groote schuld bij het zien van de dingen rondom haar, dat mevrouw Grevink in haar angst weer leerde bidden.

Bidden als in haar jeugd, maar nu een bidden om vergeving van benauwende schuld, een toevlucht nemen tot dien eenigen ontwijfelbaar Getrouwe, die haar wachtte van haar jeugd af.

Haar leven veranderde ze, niet door uiterlijk vertoon, maar zij stelde zich tot taak, diegenen onder haar kennissen te bezoeken, van wie ze wist, dat de nood der tijden hen zwaar neerdrukte.

Op de haar eigen wijze trachtte ze hoop te zaaien in de harten van hen, die vertwijfelden.

Ze wees hen er op, naar de lessen van den grooten Meester, dat het leven méér is dan de rijkdom.

En ze vond gehoor bij velen.

Voor haar man hield zij den ommekeer verborgen.

Haar gebed was dagelijks voor hém en de kinderen en ze verwachtte een dag, waarop zij het hun zou kunnen openbaren.

En die dag kwám.

Noch zakenkennis, noch voorzichtigheid had kunnen verhoeden, dat het faillissement van een groote bankinstelling ook de firma Grevink in haar val meesleurde.

Toen de slag gevallen was, wachtte mevrouw Grevink vergeefs op haar man.

En toen zij, onrustig over zijn uitblijven, de courant inzag, las zij onder de namen der gedupeerden ook die van haar man en de schrik sloeg haar om het hart.

Snel deed ze haar mantel aan en liet zich naar het kantoor rijden, waar zij hem in zijn privé-kantoor alleen aantrof.

Lang had hij met zijn procuratiehouders en accountants geconfereerd. Hij was ten einde raad.

Toen hij zijn vrouw binnen zag komen, flitste het door hem heen: „Ze wéét het . . .”

„Arnold, waar blijf je; ik was ongerust . . .”

Hij zweeg bedrukt en liet toe, dat ze haar arm om hem heen sloeg.

„Zijn we arm?” vroeg ze.

Onthutst keek hij haar aan.

„Las je het?”

Ze knikte. „Is het waar?”

Hij knikte.

„Alles is verloren, wat moeten we doen . . .”

Maar hij verwonderde zich: ze schrok niet, ze bleef kalm.

„Heb jij er schuld aan?” vroeg zij toen.

„Nee, dat weet iedereen.”

„Dan zullen we het drágen,” zei ze ferm.

Er kwamen zware dagen.

Alles moesten ze verlaten; veel wat hen lief was verkoopen; en het viel mevrouw Grevink zwaarder dan zij verwacht had; maar zij putte kracht uit haar gebed.

Vol verwondering sloeg haar man haar gade.

Toen hij haar eindelijk vertelde, met hoe weinig zij voortaan zouden moeten toekomen, meende hij, dat zij verslagen zou zijn, maar het tegendeel was waar.

„Vrouw, hoe kún je dat alles verdragen?”

Dát was de vraag, waarop ze gewacht had.

En dan ontsluisde ze hem haar geheim.

Het geheim van het werk Gods in een wereld, die in weelde dreigde ten onder te gaan.

200

EEN WELBESTEED LEVEN

MEJUFFROUW M. J. VAN SCHELVEN

WANNEER MEN MIJ VERZOCHT HEEFT, om enkele gedachten neer te schrijven over de persoon van Mej. M. J. v. Schelven, dan vindt dit hierin zijn oorzaak, dat ik een van de weinigen ben, die het groote voorrecht hadden, haar te midden van haar werk bij te wonen; van haar werk, dat haar *geheele* persoon vroeg en waaraan zij haar *geheele* persoon gaf.

Van háár zou men kunnen zeggen: „Elle a payé de sa personne;” zij heeft met haar persoon ingestaan voor het werk, dat aan haar toevertrouwd was.

Zoo herinner ik mij, hoe zij, van gedachten wisselende over de school, waarvan zij 't Hoofd was, (en wèlk een Hoofd!) zeide:

„Ja, wij staan toch zóó tegenover de meis-

jes, dat wij van elke ziel, die aan ons toevertrouwd is, aan God Zelf rekenschap moeten afleggen.”

Zóó, als een moeder, óf, om met haar eigen woorden te spreken: „als een oudere zuster,” dacht zij over ze, bad voor ze, leefde voor ze. En zóó is zij ook te midden van degenen, voor wie zij leefde, weggenomen.

Wij vroegen ons af: zou zij nu *weten*, hoe groot de leegte is, die zij achterlaat?

Toch meen ik van neen, want, wie in den hemel is, ziet niet meer met aardsche oogen; en ook, al ware dit niet zoo, zij wist vermoedelijk niet, hoeveel vervulling er in haar persoon en in haar bijzijn lag; daarbij: zij stond niet bij zichzelf stil; hoe kon zij verbaasd-verblijd zijn, wanneer men haar iets bood, iets gaf, iets voor haar deed, alsof dát nu iets zóó bijzonders was, terwijl zij *steeds* voor ieder klaar stond en geen moeite schroomde om dát te bereiken, wat zij meende, dat den ander noodig of nuttig kon zijn.

Een zekere ironie, of wil men, vroolijk sarcasme, kwam haar hierbij te hulp, om nooit dingen, noch ook de menschen en allermintst zichzelf, in een tragisch daglicht te zien.

Niet op zeer jeugdigen leeftijd is Mej. v. S. in Indië aangekomen.

Te Dieren geboren op 8 Sept. 1882, als oudste dochter van Ds J. C. van Schelven, heeft zij aldaar de lagere school bezocht en, zooals haar vroegere leermeester later getuigde: „Ze had toén al iets, dat ze eigenlijk overal een 10 voor verdiende!”